

РЕШЕНИЕ

№ 6636

гр. София, 25.02.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 17 състав,
в публично заседание на 10.02.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Искра Гърбелова

при участието на секретаря Грета Грозданова, като разгледа дело номер **11761** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 от АПК, вр. чл. 118, ал. 1 от КСО.

Образувано е по жалба, подадена от Р. М. Х., ЕГН: [ЕГН] чрез адв. П. Р.-С., против Решение № 2153-21-277/06.11.2024 г. на директора на ТП на НОИ – С., с което е оставена без уважение жалбата на посоченото лице срещу Разпореждане № [ЕГН]/82/22.10.2024 г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване /ПО/, с което на основание чл. 69, ал. 2 и чл. 69б, ал.1 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/, във връзка с чл. 18, ал. 4 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж /НПОС/ е отказано отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст по заявлението ѝ от 02.10.2024 г.

В жалбата са направени възражения за неправилност и незаконосъобразност на оспореното решение на директора на ТП на НОИ, съответно на потвърденото разпореждане, с което на оспорващата е било отказано отпускането на пенсия за осигурителен стаж и възраст. Изложени са доводи за нарушение на материалния закон, както и за ограничително тълкуване и прилагане на чл. 18, ал. 4 от НПОС. Неправилен счита изводът, че след като неотговаря на изискванията на чл. 69, ал. 1 от КСО, няма право на пенсия по чл. 69б, ал. 1 от КСО. Твърди, че в този случай е нарушен принципа за равно и еднакво третиране на заинтересованите лица в административното производство, тъй като всички лица, работили на длъжност в силовите структури са упражнили правото си на пенсия по отм. пар. 4 от КСО, както и по реда на чл. 69б от КСО през периода от 01.01.2000 г. до настоящия момент. С тези съображения настоява за отмяна на оспореното решение и връщане на преписката на

пенсионния орган за ново произнасяне с указание за правилното приложение на материалния закон, респ. да ѝ бъде отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст на основание чл. 69б от КСО.

В открито съдебно заседание, жалбоподателката не си явява, представлява се от адв. П. Р.-С.. По същество жалбата се поддържа на сочените в нея основания. Претендира разноси по представен списък.

Ответникът, чрез процесуалния си представител, оспорва жалбата, като твърди, че обжалвания акт е правилен и законосъобразен. Моли за отхвърляне на жалбата. Представя писмени бележки. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерно на претендираното адвокатско възнаграждение, и моли същото да бъде редуцирано, с оглед липсата на фактическа и правна сложност на делото.

Административен съд София-град, след като се запозна със становищата на страните и представените по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

Началото на административното производство е поставено със Заявление вх. вх. №2113-21- 7168 от 02.10.2024 г., с което жалбоподателката е поискала от директора на ТП на НОИ-С. да ѝ бъде отпусната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 69б, ал. 1 от КСО. Към заявлението е приложила изискуемите удостоверителни документи, съгласно чл. 2 от НПОС.

По представените към заявлението документи длъжностното лице по ПО е извършило преценка съобразно заявеното от жалбоподателката право на лична пенсия по чл. 69б ал.1 от КСО. Установено е, че Р. Х. има осигурителен стаж за времето от 08.03.2006г. до 25.09.2024 г., като служител по Закона за Министерството на вътрешните работи /ЗМВР/.

С обжалваното разпореждане, при зачетен осигурителен стаж от 19 години, 05 месеца и 19 дни от първа категория труд; 10 години, 09 месеца и 14 дни от трета категория труд и навършена възраст към 02.10.2024г. - 51 години, 06 месеца и 23 дни, на жалбоподателката е отказано отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст, на основание: чл. 69 от КСО, тъй като не отговаря на условието за навършена за 2024 г. възраст 54 г. и 02 мес. Р. Х. има общ осигурителен стаж, превърнат от трета категория труд определен на 43 години, 02 месеца и 26 дни. С издаденото разпореждане е прието, че лицето няма право на пенсия за ОСВ и по реда на чл. 69б, ал. 1 от КСО, тъй като не отговаря на изискването на чл. 18, ал. 4 от НПОСВ – не придобива право на пенсия по чл. 69 от КСО, тъй като няма изискуемата в разпоредбата възраст.

Р. Х. е обжалвала Разпореждането по административен ред в хипотезата на чл. 117 от КСО. Поискала е да ѝ бъде преразгледан направения отказ, като ѝ бъде отпусната пенсия на основание мл. 69б от КСО, тъй като е събрала необходимите 94 точки, отговоря на изискванията за възраст и положен стаж от първа категория труд.

В Решението си Директорът на ТП на НОИ-С. е приел, предвид, че заявителката е служител по ЗМВР и попада в персоналният обхват на 69, ал. 1 от КСО, а не в този по чл. 69б, ал. 1 от КСО, отнасящ се ца лица, полагали труд от първа категория, която съгласно чл. 104, ал. 1 от КСО се определя с акт на Министерски съвет, а именно Правилника за категоризиране на труда при пенсиониран /ПКТП/, действал до 31.12.1999г. и Наредбата за категоризиране на труда при пенсионира/ НКТП/, в сила о 01.01.2000г., то длъжностното лице по ПО е приложило разпоредбите стриктно, като е

извършило преценка на правото на лична пенсия за ОСВ на лицето по чл. 69, ал. 2 и чл. 69б, ал. 1 от КСО във вр. с чл. 18, ал. 4 от НПОС.

В решението се сочи, че по жалбата е извършена повторна проверка на документите в пенсионната преписка на жалбоподателката, от които се установявало, че издаденото разпореждане е правилно и законосъобразно.

В тази връзка административният орган приема, че разпоредбата на чл. 69б, ал. 1 от КСО определя, че лицата, които са работили 10 години при условията на първа категория труд, придобиват право на пенсия при следните условия:

1. навършили са възраст до 31 декември 2015 г. 47 години и 8 месеца за жените и 52 години и 8 месеца за мъжете и имат сбор от осигурителен стаж и възраст 94 за жените и 100 за мъжете.

2. от 31 декември 2015 г. възрастта по т. 1 се увеличава от първия ден на всяка следваща календарна година с по 2 месеца за мъжете и с по 4 месеца за жените до достигане на 55-годишна възраст. Според административния орган, анализа на разпоредбите установява, че изискванията за придобиване право на пенсия при условията на чл. 69б, ал. 1 са съществено различни от тези по чл. 69, ал. 1 от КСО, доколкото законодателят изисква реалното полагане на труд при условията на първа категория, която се признава, за конкретно определени с акт на Министерския съвет длъжности, съгл. Чл. 104, ал. 1 от КСО. От доказателствата по преписката безспорно се установявало, че положението от жалбоподателката труд не е на длъжности от посочените в ПКТП (отм.) и НКТП за първа категория. При изследване съдържанието на специалния закон - ЗОВСРБ било видно, че трудът на военнослужещите при пенсиониране се зачита като такъв от първа категория т.е. по силата на закон трудът им се приравнява към тази категория, макар действително да не е положен на длъжностите в определените с акт на Министерския съвет отрасли и производства. Според решаващия орган разпоредбите на чл. 69, ал. 1 и чл. 69б, ал. 1 КСО съдържали различни материалноправни предпоставки, обуславящи упражняването на право на лична пенсия за ОСВ.

Разпоредбата на чл. 18, ал. 4 от НПОС предвижда, че лицата които не са придобили право на пенсия тю чл. 69 от КСО поради недостигащ осигурителен стаж, могат да се пенсионира по реда на чл. 69б, ал. 1 и 2 от КСО. В този смисъл изключението по чл. 18, ал. 4 от НПОС се отнася единствено до продължителност на осигурителния стаж, но не и до изискуемата по чл. 69 от КСО възраст.

Според решаващия орган определящ, досежно прилагането на чл. 69 и чл. 69б от КСО е характерът на положения труд. След като е безспорно установено, че жалбоподателката е била само служител по ЗМВР, то за придобиване на право на пенсия за ОСВ следва да се преценяват условията по чл. 69 от КСО. Според административния орган, ако бъде приета тезата на жалбоподателката и се допусне лицата, които имат стаж с изискуемата продължителност по чл. 69 от КСО, но нямат необходимата възраст, посочена в същата норма, да се пенсионира по реда на чл. 69б от КСО ще нарушават основни принципи на осигурителното законодателство, нарушава се целта на закона и се застрашава осигурителната система. Целта на законодателя с направеното през 2016 г. изменение на чл. 69 от КСО е ограничаването на ранното пенсиониране и въвеждането на една и съща възраст за пенсиониране на мъжете и жените от специалните ведомства. В този смисъл, според решаващия орган, с отпускането на пенсия по чл. 69б от КСО при ненавършена изискуемата възраст по чл. 69 от КСО ще е налице заобикаляне на закона, тъй като причината за

непридобиване на право на лична пенсия за ОСВ по чл. 69 от КСО следва да е не възрастта, а единствено осигурителния стаж, за да се приложи чл. 18 ал. 4 от НПОС. В противен случай, ще бъде допуснато лицата по чл. 69 от КСО, за които законът предвижда, че се пенсионира по-рано от възрастта, предвидена по общите условия за пенсиониране за ОСВ (чл. 68. ат 1-2от КСО). да се пенсионира още по-рано от предвиденото в тази разпоредба. Според решаващия орган, смисълът на чл. 18, ал. 4 от НПОС е да се даде възможност на лицата от специалните ведомства не да се пенсионира по-рано от определената възраст за ранно пенсиониране, а само когато стажът им от първа/втора категория труд е недостатъчен при навършена по чл.69 от КСО възраст да ползват правата по чл. 69б от КСО.

Според тълкуването на органа, право на пенсия по чл. 69б, ал. 1 от КСО, имат лицата, които са полагали труд при условията на първа категория, но не и тези, чийто труд е приравнен на тази категория, още повече, че законодателят, като е поставил съответните изисквания, е предвидил различни възможности за пенсиониране, при облекчени условия, спрямо тези по общия ред на чл. 68 от КСО, като в случая едната - по чл. 69 от КСО е привилегията за лицата, които са полагали труд, като държавен служител по ЗМВР, който е приравнен на такъв от първа категория, а другата - по чл. 69б, ал. 1 от КСО е за тези, които реално са полагали труд, при условията на първа категория. Приел е, че в противен случай, законодателят не би определил различни условия за пенсиониране. С чл. 18, ал. 4 от НПОС, законодателят е дал още една възможност за преференциални условия за пенсиониране на лицата, полагали труд, като военнослужещи и непридобили право на пенсия по чл. 69 от КСО, да могат да се пенсионира по реда на чл. 69б, ал. 1 от КСО, но е поставил условие, това обстоятелство да се дължи на недостигащ осигурителен стаж, т. е. лицето да е изпълнило условията на чл. 69 от КСО за навършена възраст, но да не му достига изискуемия осигурителен стаж, а не обратното, както е в настоящия случай - жалбоподателката има необходимия осигурителен стаж, но няма навършена изискуемата, по посочената норма, възраст.

На горните основания административният орган е приел, че правилно и законосъобразно пенсионният орган е отказал, поисканата от лицето пенсия.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Решението на директора на ТП на НОИ С. - град е връчено на жалбоподателя на 16.09.2024г.

Жалбата срещу решението на директора на Териториално поделение на НОИ-С. до съда, е подадена чрез административния орган, на 17.09.2024г. Сезиращата съда жалба, е подадена от активно процесуално легитимирано лице, което е адресат на издаденото решение от ответната страна, и чиито права и законни интереси са засегнати от същото. Оспорването е осъществено в законоустановения срок по чл. 118, ал. 1 от КСО, същото е надлежно упражнено, поради което подадената жалба е процесуално допустима.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Съгласно чл. 168, ал. 1 от Административно-процесуалния кодекс (АПК), приложим на основание чл. 118, ал. 2 от КСО съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен въз основа на представените от страните доказателства да провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 – издаден ли е акта от

компетентен орган, в писмена форма, спазени ли са материалноправните и административнопроизводствените правила; актът съобразен ли е с целта на закона.

Решение на директора на ТП на НОИ – С. град е издадено от оправомощен орган, в рамките на неговата компетентност, съгласно чл. 117, ал. 3 от КСО и приложената по делото Заповед № 1712/17.08.2015г. на Управителя на НОИ, удостоверяваща заеманата длъжност от издателя на оспореното решение. Обективизирано е в посочената в същата разпоредба писмена форма и е със съдържание, регламентирано в чл. 59, ал. 2 от АПК. Отговаря на изискването за мотивираност съгласно чл. 117, ал. 3 от КСО. Означен е органът, който го е издал. Отразени са направените от него при осъществяването контролна дейност фактически и правни изводи. Формулиран е ясен диспозитив. Съдържа информация за реда, срока и органа, пред който подлежи на обжалване. Датирано и подписано е.

Разпореждане [ЕГН]/82/22.10.2024 г. също е издадено от компетентен орган, съгласно приложена по делото Заповед № 1015-21-67/01.03.2021г. на директора на ТП на С. град, удостоверяваща материалната компетентност на Н. Ц., като длъжностно лице, на когото е възложено ръководството на пенсионното осигуряване. При тези данни съдът намира, че както оспореният административен акт, така и разпореждането потвърдено с този акт са издадени от компетентен орган.

По материалната законосъобразност на акта, съдът съобрази следното.

Не могат да бъдат споделени изводите на директора на ТП на НОИ – С.. В случая Р. Х. е подала Заявление за отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 69б от КСО с което, изрично е заявила, че отговаря на условията по 69б, ал. 1 от КСО като към датата на подаване на заявлението на 02.10.2024 г., е навършила възраст 51 год. 6 месеца 23 дни. По делото няма спор, че същата има 19 години, 05 месеца и 19 дни от първа категория труд; 10 години, 09 месеца и 14 дни от трета категория труд.

Съгласно нормата на чл. 69б, ал. 1 от КСО лицата, които са работили 10 години при условията на първа категория труд, придобиват право на пенсия при условие, че по т. 1 са навършили възраст до 31 декември 2015 г. 47 години и 8 месеца за жените и 52 години и 8 месеца за мъжете и имат сбор от осигурителен стаж и възраст 94 за жените и 100 за мъжете, като по т. 2 е разписано, че от 31 декември 2015 г. възрастта по т. 1 се увеличава от първия ден на всяка следваща календарна година с по 2 месеца за мъжете и с по 4 месеца за жените до достигане на 55-годишна възраст. Не се оспорва обстоятелството, че към датата на подаване на заявлението жалбоподателката е имала навършени 51 години, 06 месеца и 23 дни. Условието за необходимия стаж е изпълнено, като се има предвид, че към 02.10.2024 г. жалбоподателката е имала 19 години, 05 месеца и 19 дни стаж от първа категория, факт, който не се оспорва. На основание чл. 104 от КСО общият осигурителен стаж на Р. Х., превърнат към трета категория е 43 г. 02 мес. 26 дни, поради което е изпълнено и условието за общ сбор от 94, образуван от възраст и осигурителен стаж към датата на подаване на заявлението. Въпреки че всички тези условия са били налице, административният орган е приел, че не може да бъде отпусната пенсия на лицето, тъй като

не отговаря на условията за възраст по чл. 69, ал. 1 от КСО, тъй като няма навършена изискуема възраст за 2024г. – 54 години и 02 месеца. Директорът на ТП на НОИ, при преразглеждане на подаденото заявление е приел, че чл. 69б, ал. 1 КСО е неприложим с оглед нормата на чл. 18, ал. 4 от НПОС. Настоящият съдебен състав намира, че тези изводи на административния орган противоречат на материалния закон.

Действително основният спорен въпрос между страните е правен и касае правото на пенсия за осигурителен стаж и възраст на лице, което е изпълнявало длъжност по чл. 69, ал. 1 от КСО и е придобило изисквания за пенсиониране осигурителен стаж, но не е навършило възрастта по смисъла на чл. 69, ал. 1 във вр. с ал. 9 от КСО. При липса на предпоставки по чл. 69, ал. 1 от КСО административният орган е следвало да извърши преценка за наличие на такива по останалите хипотези от Раздел I на Глава шеста от КСО, още повече, че с подаденото заявление, жалбоподателката изрично е заявила желание за приложението на чл. 69б, ал. 1 от КСО. Няма спор, че за лицето не са налице условията на чл. 69, ал. 1 от КСО поради ненавършена пенсионна възраст. С оглед на това остава необходимостта от проверка за наличие на предпоставките по чл. 69б, ал. 1 от КСО. Като се има предвид положеният труд първа категория, то в случая относима е разпоредбата на чл. 69б, ал. 1, т. 2 от КСО. Неправилен и необоснован е извода на административният орган, че осигурителният стаж, положен като държавен служител по ЗМВР не е извършван като такъв от първа категория, а е приравнен към първа категория по специалния закон - ЗМВР. В издаденото решение не се цитира конкретна разпоредба от този специален закон, но видно от неговото съдържание, относима към случая се явява нормата на чл. 183, ал. 3 от ЗМВР. Съгласно последната, трудът на държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 1 и ал. 3 при пенсиониране се зачита като първа категория. Същевременно нормата на чл. 17, ал. 2 от НПОС, предвижда, че осигурителният стаж по чл. 69 КСО се зачита за първа категория труд. От граматическото и систематическото тълкуване на цитираната разпоредба - "Осигурителният стаж по чл. 69 от КСО се зачита за първа категория труд" може да се направи еднозначно точно обратния извод, а именно, че осигурителният стаж на тези лица се зачита, а не се "приравнява" на първа категория труд при пенсиониране. Основният мотив за отхвърляне на жалбата срещу процесното Разпореждане е разпоредбата на чл. 18, ал. 4 от НПОС, съгласно която лицата, които не са придобили право на пенсия по чл. 69 КСО поради недостигащ осигурителен стаж, могат да се пенсионираат по реда на чл. 69б, ал. 1 и 2 от КСО. Неправилно административният орган тълкува разпоредбата на чл. 69б, ал. 1 от КСО в смисъл, че с оглед чл. 18, ал. 4 от НПОС

законодателят е дал още една възможност за преференциални условия за пенсиониране на лицата, полагали труд като военнослужещи по ЗОВСРБ и непридобили право на пенсия по чл. 69 от КСО, единствено когато това се дължи на недостигащ осигурителен стаж. Точно обратното е. Чл. 18, ал. 4 от НПОС създава привилегия за лицата по чл. 69 от КСО, които нямат необходимия осигурителен стаж, да се пенсионира по-рано при условията на чл. 69б, но не създава пречка за лицата, които изначално отговарят на условията за възраст и стаж по чл. 69б, ал. 1 от КСО, както е в настоящия случай. Обратното би означавало, че законодателят е предвидил неравноправно третиране на лицата по стаж и възраст, което е в противоречие с разписаното в чл. 3, т. 1, 2 и 3 от КСО, че държавното обществено осигуряване се осъществява въз основа на принципите на задължителност и всеобщност на осигуряването, солидарност и равнопоставеност на осигурените лица. В случая няма спор, че жалбоподателката отговаря на условията за пенсиониране по реда на чл. 69б, ал. 1 от КСО, поради което незаконосъобразно ѝ е отказано отпускането пенсия за осигурителен стаж и възраст. В същия смисъл са Решение № № 2259 от 18.02.2021 г. на ВАС по адм. д. № 10189/2020 г., VI о.; Решение № 2291 С., 18.02.2021 по адм.д. № 9879/2020, VI о.; Решение № 7109 от 11.06.2024 г. на ВАС по адм. д. № 11052/2023 г., VI о; Решение № 2291 от 18.02.2021 г. на ВАС по адм. д. № 9879/2020 г., VI о.

Горното налага на основание чл. 173, ал. 2 от АПК преписката да бъде върната на административния орган за издаване на нов административен акт при съобразяване на указанията, дадени в настоящото решение относно тълкуването и прилагането на закона.

Предвид изхода на спора в полза на жалбоподателя следва да бъдат присъдени разноски, като такива се претендират общо в размер на 1 510 лв., от които 10 лв. за заплатена държавна такса и 1 500 лв. за заплатено в брой адвокатско възнаграждение. Ответникът е направел възражение за прекомерност на така претендирания адвокатски хонорар, предвид че делото не се отличава с фактическа и правна сложност, което съдът намира за основателно. В случая делото е приключило в едно съдебно заседание без доказателствени искания и при липса на фактическа и правна сложност на същото, поради което претендираните разноски за адвокатско възнаграждение следва да се редуцират до установения минимум по чл. 8, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1/2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, а именно до 500 лв.

Водим от горното и на основание чл. 118, ал. 1 от КСО във връзка с чл. 172, ал. 2, предл. 2 от АПК, съдът

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Решение № 2153-21-277/06.11.2024 г. на директора на ТП на НОИ – С., с което е оставена без уважение жалбата на Р. Х. срещу Разпореждане № [ЕГН]/82/22.10.2024 г. на длъжностно лице по ПО, с което на основание чл. 69, ал. 2 и чл. 69б, ал.1 КСО, във връзка с чл. 18, ал. 4 от НПОС е отказано отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст по заявлението ѝ от 02.10.2024 г.

ВРЪЩА преписката на административния орган за издаване на законосъобразен административен акт съобразно указанията по приложението на закона, дадени в мотивите на решението.

ОСЪЖДА ТП на НОИ - [населено място] да заплати на Р. М. Х., ЕГН: [ЕГН] сумата от 510 /петстотин и десет/ лева.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните

СЪДИЯ: